

Inserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
16 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opraviščno
administracija) in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 "
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljati
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu hišna
šteč. 190.

Izhaja potrikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Študentovske izjave.

Študentovske izjave same na sebi nimajo več tistega pomena, kakor nekdanj. Osebito pri narodih, kjer je omika splošno blago vsega ljudstva, tam študent ni več imeniten. Ko je bilo ljudstvo še neizobraženo, politično popolnem mrtvo, tačas so bila vseučilišča gojišča novih idej, in študentje cvet razumnosti, pa tudi močen političen faktor. Omika, veda je luč, nevednost je tema; vseučilišča bila so tačas zvezdice na temnem obnebju, in zato je bil tudi vpliv vseučilišč na občno mnenje velik, merodajen. Za kar so se izrekli profesorji in študentje, to je bilo geslo vseh redko raztresenih izobražencev po deželah. Odkar pa je omika postala splošna, odkar je že skoraj v vsaki vasi doktor, in več ljudi, ki so več šol dovršili, odkar že meščani in celó kmetje govorijo o stvareh, o katerih so nekdanj govorili le učenjaki, od sih dob je vpliv vseučilišč jel giniti in njih svit bledeti.

Še bolj pa se je ta propad pospešil s tem, da se je število vseučilišč zdatno pomnožilo, in veselje do znanosti zginilo, tako da mladenči niso hodili in ne hodijo več na vseučilišča iz ukaželjnosti, ampak samo da bi se iznirili v eni stroki, kakor se čevljar uči čevljarstva, in po prestanih skušnjah to stroko kot rejno kravo porabili, ktera jih ima preživeti. Zato je obledel nekdanji blišč vseučilišč, akademične pravice, kar jih študentje še imajo, so gole formalnosti, postalo je vseučilišče neka viša gimnazija, kjer se morajo mladenči ukazanih jim stvari učiti, ako hočejo — ne, modrijani postati (kar je bil prvotni namen vseučilišč) — ampak, ako hočejo — kako službo dobiti. To so vzroki, zakaj svet za študentovske izjave ne dá več veliko. Nekdanj so se kralji in

vladarji vstrašili, če so študentje revoltirali, sedaj se listi norčujejo iz njih. Vsaka reč je le en čas lepa, je nekdo vedno pravil. Le pri narodih, kjer je še malo omikancev, ima skupna študentovska izjava še kak pomen in vpliv. Med takimi narodi so zbrani vseučilišniki lep kos narodne iteligenije, in njihova izjava ima zmerom nekaj pomembne, čeravno je nasprotno vendar toliko izobraženih mož po celi deželi, da javnega mnenja vendar vladati ne morejo, kakor so ga nekdanj vladali.

Važna pa je taka študentovska izjava najbolj zato, da svet izve, kako mladina o kakej stvari misli. Navadno se mladina vjemaj z javnim mnenjem, po pogovoru: „wie die Alten sungen, so zwitschern die Jungen“, pa prigodi se tudi, da kak agitator z novimi idejami vso mladino za se pridobi, in z njo celemu narodu nasprotuje, kakor to vidimo pri Starčeviću na Hrvatskem.

V poslednjih dneh brali smo o več takih študentovskih izjavah. Začetek so naredili madjarski študentje s svojimi turkoljubnimi demonstracijami. Potem so se oglašili hrvatski s svojo odurno, starčevićjansko izjavo. Njim so dobro odgovorili česki študentje, ki so izrekli svoje polne simpatije jugoslovanskim borilcem. 27. oktobra t. l. so zborovala tudi študentovska društva berlinska, in vsled splošnega sklepa poslala rektorju budapeškega vseučilišča to-le krepko pa pomenljivo pismo: „Vsa dijaška društva berlinska danes v soboto vsled enoglasnega sklepa budapeškim šoftam*) za njihovo nezvestno obnašanje in barbarske nakane zakličejo gromovit: Pereat!“**)

Na Slovenskem še nimamo lastnega vse-

*) Nekteri jezikoslovci trdijo, da nemška beseda „Schuft“ je ravno tiste korenike, kakor šofta Vred.

**) Naj poginejo!

učilišča, in če bi ga imeli, bi vseučiliščnikom nikakor ne priporočali takih demonstracij, ki presegajo meje njihovega delokroga, to pa smemo reči, da tudi naša mladež, kolikor jo poznamo, živo čuti s trpljenjem jugoslovanskim, in s slovenskim narodom vred goji prevročo željo, da se Srbi in Bulgari enkrat sramotnega turškega jarma osvobodé.

Vzhodno vprašanje v dunajskem držav-nem zboru.

Govor Hohenwartov, ktereга smo zadnjič po večem natisnili in ki razvija cel program za avstrijsko politiko, napravil je med poslanci jako velik vtis. „Politik“ Hohenwarta napada, češ, da je branil ministerstvo, a po naših mislih te graje ne zasluži, ker on se z ministerstvom le v tem vjemaj, ker je izreklo, da je treba intervenirati, kedar čast in korist države to zahteva, ter pobija „mir po vsaki ceni“, kakor ga vstavoverci zahtevajo.

Drugi dan sta govorila dr. Vošnjak in Fanderlik v slovanskem smislu; govorila sta odkritosrčno, tako da so se Nemci od jeze kar penili. Vsi dunajski listi so polni togote na ta dva poslanca: posebno jih je vstrašilo grozenje Fanderlikovo, da avstrijski Slovani ne bodo z veseljem zoper Rusijo v boj šli. Slovenski poslanec Vošnjak pa je dobro omenil, da bi bil boj za Turčijo za vso Avstrijo sramota, boj zoper Rusijo pa za avstrijske Slované klopota. Tožila sta oba poslanca nadalje zopet enkrat, kako se avstrijskim Slovanom pravice kratijo, se ve da z znanim vspehom. Tudi njuna govora ponatisnemo, kolikor nam prostor dopušča.

Dr. Vošnjak: „Avstrijski Slovani ne morejo odobriti Andrassyeve vnanje politike,

Vzor pravega katolika in rodoljuba.

IX.

Nebrojna množica je bila zbrana okoli pristanišča Kingtown-a pri Dublinu, ko se je bližal 5. septembra parobrod Medusa, s kojim je pričakovala vsa Irska konečnega poročila o bodočej osodi O'Connella in njegovih soobtožencev. Zagovorniki jetnikov so stali na la-dijskem boku. Zastave so ponosno vihrale v zraku z napisom: „Poslavljenje pravice in po-stave — sodba je ovržena — O'Connell je prost.“ Daleč po okolici razlegali so se gromoviti kliči: „prost je, prost je.“ Celo vodja lokomotive, ki je vozila vlak od Kingtown-a v Dublin, okinčal je svojega soparnega konja s praporom, da naznanja ob potu tudi vasem nepričakovano novico. Zvonovi Dublinskih cerkev so zapeli veličastno. Dublin je bil krasno razsvitljen. Drugega dne oznani se jetnikom; da so osvobodjeni. O'Connell je zapovedal,

da se morajo tiho iz ječe podati. A bliskoma je obdajala velika množica svojega ljubljenca. Z neizrečenim veseljem je pozdravljala svojega očeta Daniela. Ljudstvo je plesalo in skakalo, dokler se je neprenehljivo ukanje po zraku mogočno razlegalo. Le po stranskej poti dospel je O'Connell do svojega poslopja.

V kratkih minutah pokazal se je na balkonu svoje hiše. Poskusil je večkrat ogovoriti zbrano množico, a vedno je bil primoran nehati vsled radostnega ploskanja in ukanja. Naposled vendar nastane tihota in on govori:

„Dozdeva se mi, da ste veseli, ker me spet doma vidite. Ta hiša je moja lastna prava hiša, a prišel sem iz ječe. V drugih deželah pošiljajo se potepuhi v ječe, a pravični možje se puščajo doma; a marsikteri nevredni potepuh se je pustil doma, kedar sem bil jaz v ječi zaprt. Vendar Bog je močnejši od naših sovražnikov, in hvala naj bo temu Bogu; jaz sem nocojšnjo noč v svojej

lastnej hiši. Potepuhi so sicer tudi doma; a počutijo se-li tako srečne, kakor jaz? Nesramni poskus vničiti sveto pravico moje prošnje, oskruniti porotniško klop in poteptati ustavo v mojej osebi — ta sramotni in hudobni poskus se ni obnesel. Irsko ljudstvo je priborilo velikansko zmago; a zaslužilo je tudi popolnoma to zmago — pravno, trezno in pobožno ljudstvo irsko. V svojej stoternej moči bilo je krotko kakor igrajoče jagnje, ki mimo gredé zelišča puli; in to svojo krotkost pokazalo bode tudi v svojej oblasti. Da! jutri bomo imeli posebno veselje, a nihče se ne bo pri tem žalil, nihče ozmerjal ali jezil; še mrmranje naj se ne sliši. Hočemo se jutri smejati, in mrmranje na drug dan odložiti. V teh treh mesecih nisem ničesar govoril, za to je moja piščalka nekako svoj glas zgubila. V preslavnih zborih leta 1843 ni pal nijeden vdarec, ni se izpil nijeden kozarec žganjevice; še nijedna nezgoda se ni pripetila; nikdo se ni suval, gnjetel ali zmečkal. Da, to se ni-

ki je morebiti madjarska, avstrijska pa ne, še menj pa slovanska. Avstrijski Slovani morajo svojo nezaupnost izreči do politike vna njega ministra, ki nasprotuje starodavnim izročilom Avstrije, njenim splošnim koristim in koristim dveh tretjin njenega prebivalstva. Ko so koncem preteklega leta Slovani na Turškem hoteli otrestiti nestrpljiv jarm turški in s klicem: „Svoboda ali smrt“, zgrabili za orožje, nastalo je tudi med avstrijskimi Jugoslovani silno gibanje, ki je še bolj rastlo, ko so begunci prihajali na avstrijsko zemljo, da so rešili nago življenje svoje. Iz začetka se je vidilo, kakor da bi Avstrija dobrovoljno gledala na vstanek v Bosni, zato je tamošnji narod z živiočki na cesarja avstrijskega v boj šel. To se je tudi pokazalo med cesarjevim popotovanjem po Dalmatinskem. Takrat je bil čas krepko se potegniti za pravice krščanskih prebivalcev na Turškem, takrat bi bila Evropa blago sodila, če bi bila Avstrija z orožjem posredovala. Pa taka odločna politika ni bila po volji ministra vnanjih zadev. Kmalo je potegnil drug veter, in avstrijska vlada je jela pristransko pritiskati na vstaše, in med tem, ko so Turki smeli brez kazni na avstrijskih tleh ropati, požigati in avstrijske podložnike moriti, so se vstaši lovili in zapirali. Tudi ste se Srbija in Črnogora toliko časa po diplomaciji zadrževale, da niste šle pomagat svojim sobratom, dokler so Turku cele trume vojakov iz Azije na pomoč prišle. Z omahljivim poskušanjem, rešiti Turčijo, zgubila je Avstrija simpatije južnih Slovanov za vselej, ter si tako nakopala novega sovražnika na jugu. Turčija mora pasti. Turki bodo pregnani iz Evrope, in Jugoslovani se morajo osvoboditi. Tega ne more zabraniti ne Andrassy, ne Madjari, naj tudi romajo na grobove turških svetnikov (smeh in dobro-klici na desni), niti Nace Kuranda, kateri ima tako visoke misli o Turčiji. V Bulgariji so se go-dile po Turkih grozovitosti, kakoršnih svet še ni slišal“.

Govornik omeni več zgledov o turških grozovitostih in nadaljuje: „Ne more se trditi, da se take grozovitosti godé pri vsaki notranji vojski. Ostudnosti, kakoršne je Turčija stoletja sem doprinasla in jih še vedno doprinasla, so, hvala Bogu, v zgodovini nezaslišane. (Pohvala na desni.) Kako pa se obnaša avstrijska omika proti tem turškim grozovitostim? Je bila le slišati kaka nezadovoljna beseda? Kako bi pa tudi kaj takega hoteli zahtevati od vlade, ki brez pravega cilja sem ter tje omahuje, ali od državnika z imenom našega vnanjega ministra? Med tem ko imajo vse velike države

evropske v notranji in vnanji politiki svoj cilj vedno pred očmi, in so njihovi prebivalci v sili tudi pripravljeni kaj žrtvovati, podobna je politika avstrijska ladiji brez kompasa. Iz ust vladinoh smo slišali, da namen avstrijske politike je ohranjenje miru, ob enem pa tudi zboljšanje žalostnega stanu kristijanov na Turškem. Nemčiji je njena stanovitna zveza z Rusijo dober sad obrodila in ji te zveze nikdar ni bilo treba obžalovati. Rusija ji je v odločilnem trenutku varovala hrbet, zato pa je Nemčija Rusiji na vzhodu prepustila svobodno ravnanje. Ker je tedaj Avstrija k tej zvezi pristopila, imela je dolžnost pošteno in odkritosrečno se je tudi držati. Kako pa se je Avstrija po pristopu k tej zvezi obnašala? Ni treba ravno biti izurjen diplomat, da se spozna ta politika, treba se je le na dogodke ozirati, in vsakdo se more prepričati, da je bilo vedenje Avstrije jako dvotipno. Najprvo se je skušal med Nemčijo in Rusijo zatrositi razpor, ko pa to ni šlo, intrigiralo se je v Carigradu zoper Nemčijo in Rusijo. Doživeti smo morali, da se je v Carigradu avstrijska diplomacija angleški skrila za hrbet, da je le ruski in nemški diplomaciji delala zavire, ki so Turčiji dajale pogum in jo v prizadevanju njenem podpirale. To ni bila avstrijska politika. Ko je bil že ves svet prepričan, da turški polumesec zahaja, in bode kmalo zginil, vlada turška pa pahnjena iz Evrope, najde se še avstrijski državnik, ki se hoče za ohranitev Turčije potegovati in z avstrijskimi pripomočki Osmane ohraniti v Evropi. Pa vse to diplomatično mazaštvo propada ne more odvrniti, če ga tudi nekoliko časa zadržuje. Angliji, ki se najbolj poganja za Turčijo, je pač vse eno, ali imajo kristijani turški do nje kaj sočutja ali ne, Avstriji pa to ne more biti vse eno, če na njenih mejah biva 8 do 10 milijonov Avstriji sovražnih Slovanov. Vsak politikar mora spredvideti, da bi bila morala Avstrija ostati na tistem stališču, kakor v začetku, da bi bila namreč skušala pridobiti sočutje Slovanov. Če pa g. ministerski predsednik pravi, da Avstrija ne dela narodne politike, moram temu nasproti opomniti, da država ni ideal, da obstoji iz narodov, na ktere se mora opirati. Če pa vlada tako odločno trdi, da ne vganja narodne politike, od kod pa vendar pride, da Slované na eni strani izdaja nadvladi nemški, na eni pa nadvladi madjarski, da jim krati pravice, jih draži ter ž njimi ravna kakor s tovarno živino? Potem omenja združenja Bosne in Hercegovine z Avstrijo, ki bi bila sicer koristna za te dežele; a ti kraji, pravi, vendar tudi niso blago brez

gospodarja, treba je zvedeti mišljenje tamošnjih prebivalcev, in njihove simpatije si je Avstrija sama napravila. Največa pravica do teh dežel pripada Srbiji in Črnigori, ki ste največ žrtvovali za-nje.

Govornik za tem omenja vstavoverne stranke, ki obstoji le po milosti grofa Andrassyja in svari pred vojsko z Rusom. „Vojska Avstrije zoper Rusijo, pravi, in za Turke, kakor jo želi madjarski šovinizam, bila bi sramota za celo Avstrijo, ki se vendar še krščansko čuti, in bila bi klofuta 16 milijonom avstrijskih Slovanov, in začetek konca Avstrije (dobro-klici na desni.)

Za prave interese cele Avstrije se bomo tudi mi avstrijski Slovani, kakor dozdam, vedno krepko potegovali; enkrat morajo vendar resnično spoznati, katerim mora na Avstriji največ ležati biti, in mi vemo, da nič krivičnega ne zahtevamo. Mi nočemo prevage in hegemonije, mi hočemo le ravnopravnost. Naša domovina stoji zdaj zopet enkrat na križpotu, in naj bi zuana avstrijska sreča speljala državo na pravo pot, ter tako boljše se izkazala, kakor je razum in previdnost njenih voditeljev.“ (Živahni dobro-klici na desni.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. novembra.

Avstrijske dežele.

V državnem zboru (v verskem odseku) je minister bogočastja naznanil, da cesar niso potrdili nove klosterske postave, ter ministra pooblastili izdelati nov načrt in predložiti ga zbornici v pretres. Razun tega so cesar veleli zboru tudi naznaniti, da bodo oni in tudi vsi nadvojvodi od svojega privatnega premoženja plačevali dohodninski davek. Nekteri dunajski listi so trdili, da se bode tudi v gospodski zbornici razpravljalo vzhodno vprašanje. Pa naši lordi so tako nobel, pravi „Reform“, da nočejo prazne slame mlatiti.

Za poreški deželni zbor so bili iz velikega posestva 8. t. m. izvoljeni: dr. And. Petris, dr. Janez Franceschi, dr. Ant. Skampichio, dr. Franc Venier, dr. Jožef Vergotini. Za deželni zbor goriški pa v gradiškem okraju: Nikolaj Benardelli, dr. Alojzij Pajer, Leopold grof Strassoldo.

Iz Zadra se poroča, da so turški bažibozuki 6. t. m. zopet prestopili mejo avstrijsko in zapalili neko hišo, pa vojak avstrijski so jih pozdravili s krepkim strelom in kmalo zapodili nazaj. Kaže se, kakor da bi Turki nalašč dražili Avstrijo.

koli nikjer ni moglo goditi, nego le pri prijaznem ljudstvu irskem, ki goji vedno medsebojno dobrovoljnost, pri katoliškem ljudstvu Irske; in sedaj hvaljen bodi Bog, smo tukaj in se zamoremo veseliti. Jutri ne bomo imeli hrupa, vriša, le nekoliko veselega in radostnega krika; srečni ptič mora popevati. In sedaj pojdite mirno domov in povejte vsakemu, ki vas sreča, da se snidemo jutri mirni in veseli. Podajte se k počitku, zahvalivši se Vsemogočnemu, da se je ponižal milostljivo pogledati na svoje irsko ljudstvo; in jaz vas zagotovem, da bomo priborili odpravo unije.“

Ko je O'Connell nehal, stopil je „miritelj“ (head pacificator) Tom Sheele na balkon, zavihnil klobuk v zraku in zaklical: „domov, domov“. Nagnjetena množica je odhajala mirna, v lepem redu, in o 1/2 8. uri je bil malo preje napolnjeni prostor do cela prazen.

Druzega dne v soboto podal se je zarano O'Connell v ječo, da opravi tam s svojimi

tovariši že pričete 9dnevne molitve na čast Marije Device, ktere rojstvo se ima v nedeljo obhajati. V svojej radosti pa tudi družih jetnikov ni pozabil. Odkupil je blizo 40 ubožcev, ki so stokali po ječah, ker niso mogli svojih dolgov plačati. Proti 12. uri začela se je slovesna procesija ter je bila tako velikanska, da se je krasno okinčan voz, na kojega se ima O'Connell posaditi, še le ob 2. uri do jetniških vrat pripeljal. Ko se je O'Connell, spremljan od svojega sina John-a in duhovnika Miley-a, med jetniškimi vratmi prikazal, zadoneli so gromoviti slavo-klici, ki so morali najhujšega nasprotnika pretresti. Štelo se je 1/2 milijona ljudi. Še le na večer prišla je procesija do O'Connellove hiše. Tudi sedaj ni bilo nikakega nereda, nikake silovitosti, nikakega pretepanja; le kipeče veselje otroško-srečnega ljudstva.

Na praznik Marijinega rojstva se je služila slovesna maša s „Te Deum“; in z dublinskim mestom klečala je cela Irska pred kato-

liškimi oltarji in hvalila Boga za prejeto milost in radost. —

O'Connell je z nova pričel svoje delovanje tam, kjer ga je bil pri odhodu v ječo ustavil. Vstanovil je novo društvo, ki ima voditi repealno gibanje. V vsem svojem početji hodil je vedno po poti mirne in postavne agitacije. Njegova prava moč se je v tem kazala, da je brez sile svoj narod le z нравnimi sredstvi rešil sužnosti in bede. On sam si je bil tega svest, kakor svedočijo njegove besede:

„V šoli modérne politike smo bili mi prvi, ki smo učili, da se morajo največi politiški vspehi le z moralnimi sredstvi, z mirnim a neprenehljivim ustavljanjem proti tlačenju doseči, in da zamore le ena sama kapljica prelite človeške krvi najplemenitejšo reč oskruniti in vničiti.“

Za taka načela se je bojeval, po njih živel in delal skozi 45 let.

(Dalje sledi.)

Z bojišča se poroča, da glavno po-veljništvo armade srbske je prevzel Horva-tovič. Černajev boleha in je došel v Bel-grad, potem pa se vrne na Rusko. Pred svojim odhodom z bojišča je imel do neke deputacije ruskih častnikov govor, s katerim so v Belgradu jako zadovoljni. Povdarjal je, da se je Srbija sama proti presili turški bojevala za slovansko reč, da pomoč ruska je bila premajhna; tudi jim je priporočal, da naj jih vedno tesneja prijaznost veže na Srbijo, kateri naj zopet hité na pomoč, če se vojska z nova vname; ker dosedanja vojska je le prvi prizor vzhodne žaloigre.

Konferencija, ki ima določiti pogoje za sklenitev miru, se bode še le sošla, ko bode na bojišču določena mejna črta med sovraž-nima vojnima. Pravijo, da hoče Rusija od Turčije razun avtonomije za Bosno, Hercego-vino in Bulgarijo, za Srbijo kot odškodovanje za velike žrtve, ki jih je krščanstvu na korist imela, zahtevati popolno neodvisnost od cara turškega, kar bo neki tudi Rumunija zahtevala. Veliko težavo bo delala zmagonosna Črnagora, kateri se bode moralo na vsak način dati nekaj nove zemlje. Ker tudi Grki ne bodo molčali, se že zdaj lahko sodi, kakšen uspeh bode kon-ferencija imela.

Grški kralj je s svojo družino srečno došel v Atenje, kjer je bil z veliko navduše-nostjo sprejet.

V Carigradu živé kristijani v ved-nem strahu pred Turki, ki so jako nezado-voljni, da vlada odjenjuje Rusiji. Nedavno so zopet veliko šoftov in ulemov prijeli iz zaprli. Če je govorica resnična, da sultan Murad V. čedalje pametnejši in krepkejši prihaja, ute-gnejo nastati hude zadrege.

Izvirni dopisi.

Na Goriškem so bile 4. t. m. vo-litve mest in trgov. Tolminci so zopet volili g. Winklerja nasproti od „Sloge“ priporočene-mu kandidatu Kovačiču. Disciplina po tem takem mnogo trpi, narodnost Tolmincev pa mora biti nekako piškava, ker zametujejo kan-didate narodne stranke. Dopis v „Slov. Na-rodu“ se tolaži s tem, da je Winkler vendar le naroden Slovenec, in dokler Tolminci take volijo, naj jih le! Mi se tej argumentaciji jako čudimo, ker nam je le predobro v spo-minu, da je g. svetovalec na Dunaji navadno glasoval z ustavoverci. „Slov. Narod“, ki grofa Hohenwarta piči, kjer ga more, in je še zadnjič povedal, da ni govoril v državnem zboru iz slovanskega stališča, naj bi se raje v Tolmin nekoliko ozrl, in tam narodno stališče povdarjal. Hohenwart ni mogel iz slovanskega stališča govoriti, ker še vedno ve-lja za moža, po katerem se imajo vresničiti besede cesarjeve: „Naredite mir med mojimi narodi!“ Kdor hoče pa vse narode avstrijske pomiriti, mora stati nad strankami, in vsem narodom pravičen biti. S tega stališča je Hohen-wart govoril, in on si boljšega stališča tudi ni mogel zbrati. Pa da se vrnemo nazaj k vo-litvam na Goriškem, moramo reči, da smo z dosedanjimi bili zadovoljni. Seme nesloge, ki se je tu pa tam pokazalo, nima principijelnih, ampak samo osebne vzroke. Radovedni smo, kako se bodo obnesle volitve v velikem pose-stvu. Če so Slovenci pa tam nesložni, potem bo narod veliko škodo trpel in narodnjaki propadejo, ker si Italjani mnogo prizadevajo, da bi Slovincem vsilili katerega iz svojih.

Domače novice.

V Ljubljani, 11. novembra.

(*Gimnazijski profesor Šuklje*) je nena-doma prestavljen iz Ljubljane v dunajsko No-vomesto (Wiener Neustadt.) Na njegovo mesto v Ljubljano pride g. Zeche iz dunajskega Novega mesta.

(*Imenovanje*.) G. Ernst Mühleisen ostane kot namestnik pri državnem pravdništvu v Ljub-ljani, v Celje pa gre namesto njega g. Adalbert Gerčar, sodnijski adjunkt v Postojni.

(*Ljubljanska čitalnica*) napravi „besede“ 26. dne novembra, 10. decembra in pa Silve-istrov večer.

(*Sneg*) pokriva ulice ljubljanske in okolico že bolj kakor na pol čevlja debelo. Zvečer 9. t. m. začelo je snežiti, in še le včeraj o po-ludne se je vreme vstanovilo in nebo zjasnilo.

Razne reči.

— **Dubovske spremembe.** V Goriški nadškofiji: Preč. g. Janez Wolf, fajmošter v št.-Lovrencu, je dobil faro v Mirnem. — Preč. g. Anton Zernic, fajm. v Ajellu, je do-bil dekanijsko faro v Korminu. — Č. g. Adolf Harmel, administrator v Šebreljah, je predla-gan za fajmoštra ravno tam, in č. g. Andrej Brezovščik, vikar v Ravnici, za fajmoštra ravno tam, in č. g. Andrej Brezovščik, vikar v Rav-nici, za fajmoštra in dekana v Dvinu. — Fara št.-Lorenc je razpisana do 30. nov., in fara Ajello do 6. decembra. — Prestavljeni in po-stavljeni so čč. gg.: Jan. Dugulin, kapl. v Štverjanu, za I. v Tomin; Ant. Carl, novomaš-nik, za kapl. na št.-Viško goro; Tomaž Ru-tar, kapl. na št.-Viški gori, za vikarja v gornjo Tribušo; Jan Ferfolja, vikar v Tribuši, za proviz. v Lokve; Perini Pavlin, kapl. v Versi, za kapl. v Grado; Mart. Chiarutini, katehet na nunski šoli v Gorici, za kapl. v Verso; Karol Baubella, novomašnik, za kateheta na nunsko šolo; Ign. Fabiani, kaplan na Kviškem, za administ. v št.-Lorenc; Fr. Kafol, novo-mašnik, za kapl. v Kviško; Val. Brezavšik (Breusausig), kapl. v Muši, za II. v Ločnik; Fr. Goljevšček, sem. duh., za kapl. v Mušo; Štef. Bresan, subsid. v Opačjem selu, za vik. v Šmartno na Kras; Ant. Kranjec, novomašnik, za subsid. v Opačje selo; Vinc. Savorgnani, kapl. v Ajellu, je postal farni administrator ravno tam; Andrej Skert, kapl. v Tominu, za vik. v Obloke; Fr. Lužnik, kapl. pri sv. Lu-ciji, kot provizor v Roče; Jan. Kumar, novo-mašnik, za kapl. k sv. Luciji; Al. Tomšič, kap. v Romansu, za kat. na mestno dekliško šolo v Gorici, in ravnatelj v zavodu zapuščenih otrok; Jan. Grusovin, začasni učitelj v zavodu gluhozemih v Gorici, za kapl. v Romans; Ju-rij Pervanje vikar v Avčah, je stopil v pokoj. — Umrla sta čč. gg.: Ant. Stepančič, vikar v Pod-gori, in Lovrenc Kristan, vikar v pokoji. R. I. P.

V Lavantinski škofiji: Za faro sv. Judoka na Kozjaku je imenovan č. g. Martin Lapuh; — in za faro sv. Ila pri Šoštanji je prezen-tiran č. g. Franc Trafenik.

† Č. g. Jožef Florijančič, skoz 18 let župnik in dekan v Gornjem gradu, so 2. t. m. 70 let stari umrli. Bili so srčno vneti za blagor sv. cerkve in za pravo omiko Slo-vencev, vedno veseli, z malim zadovoljni, pa vsestransko vestni dušni pastir. Dasi so do-hodki v Gornjemgradu slabi, bila je njihova gostoljubnost daleč znana. Pogreba, ki je bil v soboto 4. t. m., se je vdeležilo 18 duhovnov. R. I. P.

— Petindvajsetletnico samostalnega pastirovanja so 6. t. m. obhajali č. g. Juri

Tutek, kanonik, dekan in župnik pri sv. Le-nartu v slov. gor. Trg je razsvetil in z baklado počastil mnogozaslužnega gospoda.

— Žena bivšega španjskega kra-lja Amadeja je 8. t. m. v San Remu umrla. Bila je neki jako pobožna in dobrodeljna.

— Za mladeniško semenišče v Ma-riboru se je blizu mariborskega drevoreda (Stadtpark) za 7000 gld. kupil prostor s 1350 □^o za stavljenje nove hiše in za vrt.

— Kamniška čitalnica napravi v nedeljo, 12. t. m. veselico s sledečim progra-mom: 1. „Srce je odkrila“, igra v enem dejanji. 2. Ples. Vljudno se vabijo vsi čast. gg. udje k obilni vdeležbi, ki naj blagovolijo tudi spo-sobne neude seboj pripeljati. Začetek ob 1/2 7. uri zvečer. Odbor.

— Slovanski pevski zbor na Du-naji napravi v pondeljek, 4. decembra, veliko koncertno besedo v „Gartenbaugesellschaft“ I. Parkring. Vstopni listi po 1 gld. 50 kr. se dobivajo: v „Slovanski Besedi“, I. Doblhof-gasse, 9; i kavarni „Mayreder“, I. Rothenthurm-strasse; pri kasi velja list 2 gld. Sodelujoči udje se sprejemajo še vsak petek od 7. do 9. ure zvečer v vadnici I. Salvatorgasse 12, par-terre. Podpirajoči udje lahko naznanijo svoj pristop v društveno pisarno I. Bognergasse 3, III. nadstropje (odvetnik dr. Lench). Sodelu-joči udje plačujejo na leto 3 gld., podpirajoči pa 6 gld. Vstanovnine plača vsak ud 2 gld. Kdor za vstanovnino najmanj 20 gld. vloži, naznani se v zapisniku vstanovnikov. Slovenski vseučilišniki, ki imajo dobra grla, naj se obilno vdeležé slovanskega pevskega zbora. Treba jim je le 25 kr. na mesec plačevati; ako tudi tega ne morejo, oproščeni so tudi vsega plačevanja, akoto odboru naznanijo. Glavna stvar je, da se marljivo vdeležujejo pevskega v. —

— „Amicitia“ imenuje se neko društvo, ki se je nedavno osnovalo v Zagrebu, in čigar namen je, kakor poroča „Obzor“, širiti nem-čurstvo in korupcijo. Je li to dvoje mar identično?

— „Nachwort zu den politischen Briefen von dr. Franz Smolka“ imenuje se knjižica, ki je nedavno na Dunaji zagledala beli dan. Pa slavni policiji zdela se je tako nevarna, da jo je 4. t. m. po noči konfiscirala, vso in da še en iztis ni prišel med ob-činstvo. Nekatere jako zanimive reči iz te knji-žice pa nahajamo v „Germaniji“, kateri so se sporočile iz rokopisa, ki ga je njen dopisnik v roke dobil.

— Napad. Iz Kamnika se poroča, da je 5. t. m. med popoldansko službo božjo k neki ženski, ki je marele prodajala, prišel tuj člo-vek, ki je hotel kupiti novo marelo. Ko si jo izbere, pomoli prodajalki bankovec za 10 gld.; ko mu pa žena 8 gld. odšteje nazaj, vdari jo tako zelo po glavi, da se nezavedna zgrudi na tla. Ta trenutek hudobnež porabi, da pobere in odnese ves denar, kar ga je dobil. Vse za-sledovanje po zločincu bilo je dozdej zastoj.

— Morilca Marije Erzenove v zgornjem Bitnu so 8. t. m. žandarji v neki šupi v seno zaritega našli in pripeljali k deželni sodnji ljubljanski. Zove se Jakob Štupnikar.

— Glasoviti Franceskoni, ki je nedavno na Dunaju zavrtno umoril pismo-nošo, se bo imel 16. t. m. pred porotno sodnijo dunajsko zagovarjati. Iz tožnega pisma je razvidno, da je zlobnež obiskoval gimnazijo v Padovi, potem pa ko mu je v osmi šoli spod-letelo, še viši trgovsko šolo v Benetkah. Bil je človek dobre glave in je vedno rad prebiral knjige ter veliko denarja za nje potrosil. To

ravno priča, da vede same človeka ne oblažujejo, kakor se v novejši dobi le prerado trdi — V Celjski ječi je bilo navadno le kakih 180 jetnikov, zdaj jih je pa 317. Liberalni listi trdijo, da to pride od tod, ker se že obsojeni zločinci prepočasi odpeljujejo v kaznilnice. A zakaj se prepočasi odpeljujejo? Ker so tudi kaznilnice preveč napolnjene in jetnikov že nimajo kam spravljati. Tolikanj se preslavlja in hvalisa napredek v novejšem času, zakaj bi tedaj tajili in skrivali ta napredek, ki je vsakemu tako očiten in jasen?

— Upravna sodnija na Dunaju bo ta mesec obravnavala te le reči: 16. pritožbo Jožefa Ditte proti ministerstvu prava zaradi premajhne penzije, in Leopolda Kolbana proti ministru bogočastja zaradi neke duhovske prezentacije; 23. pritožbo bruntalskega mesta proti notranjemu ministerstvu zaradi razširjenja neke ceste, in vlašinske občine zaradi povračila nekaterih stroškov pripoznanih občini dunajski; 29. pritožbo Jurija Güntherja proti ministerstvu kmetijstva, ker ni dovolilo, da bi bila komisija cenila neko škodo v državnih gozdih bavarskih; 30. pritožbo Israela Reika proti denarnem ministerstvu, ki mu je naložilo za 431 gld. 25 kr. preveliko pristojbino.

— Posebna težava za kmeta, kakor se iz Zagrada pri Sevnici piše „Sl. Gosp.“, je sedanja slaba družina; prosimo si za novo leto 1877 hlapcev in dekel, pa ni jih dobiti. Vsak se izgovarja: jaz se bom ženil, hočem sam svoj biti. Ali kako se ženi in na kaj? No, na žakelj. Pogosto se vzameta dva, ki še toliko ne glešata, da bi g. župniku poroko plačala. Zato pa morata že za prvo kosilce v vas poslati po moko, po sol. Iz prva še se jima dá, dokler sta zdrava in sama. Kedar pa zbolita in sta brez vse pomoči, kam pošljeta? K občini, češ, ta njima mora pomagati, ta za nju skrbeti. Dalje: sedaj pridejo otroci. Mlada mati, mladi oče ni ničesar pripravil, ni kaj v roke vzeti. Kdo naj pomaga v sili? Zopet občina. Otroci nimajo obleke za šolo, stradajo kruha, kdo naj pomaga? No, občina! Oče in mati se postarata, onemoreta, nista za nobeno rabo več; živa pa tudi ne moreta v zemljo, kdo naj pride na pomoč? Zopet občina, ona je dolžna nju spravljati od hiše do hiše in za nju skrbeti. Človek bi rad storil zavoljo Boga, ali po mojih mislih Bog ni dal postave, da bi se moral vsak ženiti tudi na očitno škodo cele srenje tako, da se srenja tolikim stroškom niti v bran postaviti ne more. To je delo liberalcev in liberalnih poslancev, ki so nam takih postav naložili in neizmernim revščinam vrata na stežaj odprli s tem, da se sme vsak capin ženiti brez dovoljenja srenj. To nam kmetom nikakor v glavo ne gre! Po našem mnenju bi morale srenje imeti pri ženitvi popolnem ubožanih ljudi tudi kaj govoriti, ako se njim poznej skrb za otroke in stariše nalaga. (Vsled splošne možitve in ženitve se tudi množé tatvine na polji in doma celó po krajih, kjer o tej hudobiji prej niso nič vedeli. Vred.)

Listnica vredništv.

G. Š: Poslano pride na vrsto prihodnjic, pa nekoliko prenarejeno, ker bi sicer težko g. naročnikom prišlo v roke. Tudi prva spisa smo prejeli in ju bomo objavili, ko bomo imeli doma volitve, ker bodo primernejši ko sedaj. Da ste nam zdravi!

Umrli so:

Od 6. do 9. nov. Emanuel Kerneč, uč. otrok, 6 m., za krčem. Franc Demec, gostač, 30 l., v bolnišnici, za rakom. Val. Grabnar, del., 26 l., v bolnišnici. Andrej Kern, v pos. del., 33 l., Ferd. Stopan, zasebnik, 34 l., vzi za jetiko. Johana

Sterlekar, del. otr., 5 m., za drisko. J. Kopač, del., 42 l., v boln., za prsno vodenico. Oto Zadnik, postr., 34 l., v boln., za jetiko. Terezija Kralj, reva, 66 l., za jetiko. Jožef Černič, nadz. otrok, 3½ l., za vodenico. Ana Ažer, gostinja, 58 l., v boln., za jetiko. Franc Pogačnik, uč. pripr., 24 l., in Ludvik Pistijerc, del., 24 l., oba v boln. za jetiko.

Kapljice (duh) za gožo (krof)

izvrsten pripomoček za gožo (krof) pošilja po 1 gold.

V. Franz
v Holoubkau (Česko).

Pri njem se dobivajo tudi kapljice (duh) za putko (zoper putko in trganje po udih) 1 gold. 20 kr. (33—20)

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo na življenje
v Londonu.

Sedež podružnice za Avstrijo je na
Dunaju, Opernring št. 8.

Aktiva društva znašajo nad	53,000.0000 frnk.
Letni dohodki na premijah in obrestih 30. jun. 1875	11,851.351 "
Za zavarovanja na življenje in odkupljenja je društvo od ustanovitve (1848) izplačalo nad	62,000.000 "
V zadnji 12 mesečni dobi se je društvu stavilo za novih ponudeb, in v zadnjih 21 letih stavljenе ponudbe zdaj skupaj znašajo več ko	43,942.475 "
	720,000.000 "

Razglede in vsakotera pojasnila daje zastopništvo za Kranjsko, Koroško in Spodnje Štajarsko v Ljubljani pri gosp. Valentinu Zeschko-tu, agenti po deželi in podružnica za Avstrijo (66—2)

na Dunaju, Opernring št. 8.

Telegrafične denarne cene 10. novembra.

Papirna renta 62.50 — Srebrna renta 67.20 — 1840letno državno posojilo 111 — — Bankine akeije 831 — Kreditne akeije 146.40 — London 123.40 — Srebro 107.10 — Ces. kr. cekini 5 90 20frankov 9.86.

Nova šola.

V sv. Križu poleg Turna se bo nova šola zidala. Po preračunu bo stalo vse delo 11.767 gld. 92 kr. Kdor želi eno ali drugo delo, ali morebiti vsa dela skupaj prevzeti, naj svojo ponudbo (ofert) pošlne prosto pošlje krajnemu šolskemu svetu v sv. Križu poleg Turna (via Littai) do 27. novembra 1876. Delo se bo izročilo tistemu, ki ga bo po najnižji ceni prevzel, in najboljšo poročstvo za svoje dobro delo dal. — Načrt šole, preračunjena cena za posamezna dela itd. je na ogled v farovži v sv. Križu. (67—3)

Prečastiti duhovščini in vsim cerkvenim predstojnikom

priporočam podpisana svojo bogato zalogo mnogovrstnega blaga za vsakršno cerkveno obleko, ter tudi izdelane mašne plašče, pluvijale in dalmatike; bandera, baldahine in banderčeka pred sv. Rešnjim Telesom. Dalje imam v zalogi blago in izdelano cerkveno perilo, kakor albe, korsetije, korporale in raznovrstne rutice. Staro cerkveno robo jemljem tudi v zameno ali v popravo in predelovanje, kakor kdo želi; sprejemljem ravno tako vsa dotična vezanja.

Imam tudi v zalogi pozlačene oltarne šopke, svetilnice, križe, svečnike itd.

Z besedo: sprejemljem ter vestno izvršujem vsako dotično naročilo in sicer ročno in pošteno, kolikor mogoče po najnižji ceni.

Ana Hofbauer,
pred mostom.

(57—6)

Nova slika.

Izšla je v Beču velika in umetniško izdelana slika

Srbski vojskovodje v srbsko-turški vojski.

Milan M. Obrenović IV. Nikola I. Petrović Njeguš.

Generali: M. G. Černjajev, Ranko Alimpić, Franjo Zach, in Kosta S. Protić. — Vojvode: Petar Vukotić, Božo Petrović, Ilija Plamenac, in Mašo Vrbica. — Obersti (polkovniki): Horvatović, Orešković, Ilija Čolak-Antić, Teša Nikolić, Valdemar Beker, Milojko Lešjanin. — Oberstlajtnanti (podpolkovniki): Sava Grujić, Vljaković, Kosta Bučević, Gruja Mišković. — Major Paja Putnik in arhimandrit N. Dučić.

Slika ima 22 verno po fotografiji narejenih podob z grbom Srbije in Črnogore.

Slika je litografiral A. Šubert.

Slika je 53 centimetrov visoka in 90 centimetrov široka.

Cena sliki je 1 gld. 20 kr.

Naročnina se pošilja na adresu:

(68—2)

P. Janković, Wien VIII., Piaristengasse Nr. 49.

Denarji naj se pošljejo v frankiranih pismih ali po poštni nakaznici. Komur je drago, naj na listnici pové, če naj se mu pošlje proti poštnemu podvzetju (Nachnahme).

Kdor za gotov denar naroči 10 podob, dobi podobne po 1 gld. in frankirano po pošti.

Cena tej veliki in umetniško izdelani podobi je tako majhna, da si jo vsak lahko naroči.

Brez te slike naj nihče ne bo, ki se zanima za srbsko in črnogorsko vojsko z državo turško.